

T. B. M. M.
İYİ PARTİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Tarih: 16.10.2026

Sayı: 7248

51411

Burhanettin KOCAMAZ

Mersin Milletvekili

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın, Tarım ve Orman Bakanı Sayın İbrahim YUMAKLI tarafından Anayasa'nın 98'inci ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 96'ncı maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Burhanettin KOCAMAZ

Mersin Milletvekili

Ülkemizde tarımsal üretimin temelini oluşturan çiftçilerimiz, son yıllarda artan üretim maliyetleri karşısında giderek ağırlaşan ekonomik sorunlarla karşı karşıya kalmaktadır. Mazot, gübre, zirai ilaç, elektrik, sulama, işçilik, nakliye ve hasat giderleri artarken üreticinin eline geçen ürün fiyatlarının aynı oranda yükselmemesi, tarımsal üretimi ekonomik açıdan sürdürülemez hale getirmektedir.

Çiftçi, üretim sezonunun başında mazot, gübre, ilaç, tohum ve işçilik için yüksek maliyetlere katlanmakta; hasat döneminde ise ürününü hangi fiyattan satacağını ve yaptığı masrafı karşılayıp karşılayamayacağını bilememektedir. Girdi fiyatları serbest piyasa koşullarında hızla yükselirken üreticinin gelirinin aynı ölçüde artmaması, çiftçiye borçlanmaya, üretim alanlarını daraltmaya ve tarımdan uzaklaşmaya zorlamaktadır.

Ülkemizin dört bir köşesinde zeytin, limon, mandalina, elma, çeltik, fındık ve fıstık üreticileri artan maliyetlere rağmen dibe vuran, düşük alım fiyatları karşısında perişan olmuştur. Üreticiler, yaptıkları masrafları karşılayamamakta, emeklerinin karşılığını bir türlü alamamakta ve zarar etmektedir.

Bu ürünler, yalnızca üreticilerin geçim kaynağı değildir. Bu ürünler aynı zamanda kırsal istihdam, bölgesel ekonomi, gıda arzı ve ülkemizin tarımsal üretim kapasitesi açısından stratejik öneme sahiptir. Üreticinin zarar etmesi, önümüzdeki dönemlerde üretimin azalması riskini de beraberinde getirmektedir. Bunun sonucunda hem kırsal kesimde ekonomik kayıplar yaşanabilecek hem de tüketiciler daha yüksek gıda fiyatlarıyla karşı karşıya kalabilecektir.

Bu bilgiler ışığında;

- 1- Bakanlığınızın verilerine göre 2024, 2025 ve 2026 yıllarında mazot, gübre, zirai ilaç, elektrik, sulama, işçilik, nakliye ve hasat maliyetlerinde meydana gelen artışlar ne kadardır?
- 2- Zeytin, limon, mandalina, elma, çeltik, fındık ve fıstık üretimi için 2024, 2025 ve 2026 yıllarında kilogram başına ortalama üretim maliyeti ne kadardır? Bu ürünlerin üreticinin eline geçen ortalama satış fiyatlarıyla karşılaştırılması sonucunda üretici kâr mı etmekte, zarar mı etmektedir?
- 3-Üreticilerin beyan ettiği maliyet artışları ve gelir kayıpları Bakanlığınız tarafından araştırılmış mıdır? Söz konusu bölgelerde üreticilerin ekonomik durumuna ilişkin yapılmış bir saha çalışması veya rapor bulunmakta mıdır?
- 4- Zeytin, fındık ve çeltik üreticilerinin ürün alım fiyatları belirlenirken mazot, gübre, ilaç, sulama, işçilik ve diğer üretim giderleri hangi ölçütlerle dikkate alınmaktadır? Üreticinin maliyetlerini karşılaması ve makul bir gelir elde etmesi nasıl güvence altına alınmaktadır?
- 5- Üreticilerin ürünlerini maliyetlerinin altında fiyatlarla satmak zorunda kalmasını önlemek amacıyla Toprak Mahsulleri Ofisi tarafından alım garantisi, maliyet odaklı fiyatlandırma veya ilave destek uygulamaları hayata geçirilecek midir?
- 6- Üreticilerinin artan girdi maliyetleri karşısında gelir kaybına uğramaması ve ürünün değerinde satılabilmesi için alım politikaları, piyasa denetimleri ve üretici destekleri konusunda hangi önlemler alınacaktır?
- 7- Mazot ve gübre başta olmak üzere temel tarımsal girdilerdeki fiyat artışlarının üretici üzerindeki yükünü azaltmak amacıyla mevcut desteklerin artırılması ve destek ödemelerinin üretim sezonundan önce yapılması planlanmakta mıdır?
- 8- Üretim maliyetlerini karşılayamayan ve borçlarını ödemekte zorlanan çiftçilerin tarımsal kredi borçlarının uygun koşullarda yapılandırılması, faiz yüklerinin azaltılması ve üretime devam edebilmeleri için yeni bir finansman desteği sağlanması düşünülmekte midir?
- 9- Çiftçinin hasat döneminde düşük fiyatlarla ürününü elden çıkarmak zorunda kalmasını önlemek için kooperatiflerin güçlendirilmesi, lisanslı depoculuğun yaygınlaştırılması, ürünlerin pazarlanmasında üreticinin söz sahibi olması ve aracılık maliyetlerinin azaltılması konusunda hangi çalışma yapmayı düşünüyor musunuz?